

# Sportslige toppræstationer hos danske student-athletes i 2016

Undersøgelsesrapport / december 2016





# Sportslige toppræstationer hos danske student-athletes i 2016

## 1. Undersøgelsens motivering, formål og metode

Uddannelse fremlægges undertiden som et negativt præstationsforstyrrende element i en elitesportskarriere. Sagt med andre ord så kan en sideløbende uddannelse hos en atlet i udvalgte situationer få skylden manglende sportslig udvikling eller præstation hos den pågældende atlet. Det kan føre til enten-eller valg mellem uddannelse og elitesport. Tilsvarende har det heller ikke været usædvanligt, at uddannelsesinstitutioner antyder, at det uddannelsesmæssigt er u hensigtsmæssigt med sideløbende elitesportsudøvelse. Det kommer eksempelvis til udtryk gennem en modstand mod at tilbyde individuelle løsninger på studieadministrative udfordringer ved konkrete sammenfald med sportslige aktiviteter. Det kan også føre til enten-eller valg mellem elitesport og uddannelse.

Problematiseringen af muligheder for at kombinere elitesport og uddannelse uden præstationsnedgang tager typisk afsæt i et intuitivt hovedargumentet om, at atleten eller den studerende vil have bedre mulighed for at nå dybden og dermed præstationsmæssigt længere med en enstrengt ambitionsstruktur, end hvis ambitionerne skal fordeles mellem to sideløbende karrierespor.

Men hvordan ser det i virkeligheden ud for atleter, der kombinerer elitesport og uddannelse i hverdagen? Kan atleter med forudsætninger for og interesse i at uddanne sig sideløbende med sporten etablere et dagligt setup, hvor de nødvendige sportslige og studiemæssige aktiviteter ikke forhindrer hinanden væsentligt? Måske viser det sig endda for nogle atleter præsterer bedre samtidig med, at de "har flere bolde i luften"?

Denne undersøgelse er baseret på en forventning om, at resultater fra daglig praksis i 2016 vil vise, at de danske elitesportsudøvere, som studerer sideløbende (student-athletes) ikke præsterer dårligere på topniveau end ikke-studerende elitesportsudøvere.

Internationale undersøgelser fra de senere år har som inspiration for denne forventning vist, at de sportslige præstationer ved OL hos student-athletes i store medaljevindende nationer i flere årtier har overgået de sportslige præstationer hos den del af atleterne, som ikke kan betegnes som student-athletes – også i forhold til deres relative andel af delegationerne.<sup>1</sup> Undersøgelser blandt danske elitesportsudøvere under uddannelse på Aarhus Universitet (2011-2015) har desuden vist, at den akademiske præstation hos studerende, der sideløbende er elitesportsudøvere (student-athletes), markant overgår den akademiske præstation hos de gennemsnitlige studerende.<sup>2</sup>

---

<sup>1</sup> Student-athletes fra universitetssystemet udgjorde eksempelvis samlet set 36 % af Australiens OL delegationer i 2004, 2008 og 2012, mens de vandt 52 % af Australiens OL medaljer over de samme år. Ligeledes har britiske student-athletes (aktuelle studerende og universitetsalumner) i perioden fra 1992-2008 vundet 61 % af Storbritanniens OL medaljer.

<sup>2</sup> Elitesportsudøvere på Aarhus Universitet gennemfører hvert år 7 ECTS mere end den gennemsnitlige studerende på Aarhus Universitet. Ligeledes oplever Aarhus Universitet kun et frafald på 6 % blandt elitesportsudøvere på bacheloruddannelser, mens ingen elitesportsudøvere siden 2011 er faldet fra en kandidatuddannelse på Aarhus Universitet – mod overordnede frafald på ca. 27 % fra bacheloruddannelserne og ca. 10 % fra kandidatuddannelser.

Således er der aktuelle antydninger af, at en tilværelse med både elitesport og uddannelse ikke har sænket præstationerne hverken sportsligt eller uddannelsesmæssigt. Det vil i givet fald støtte den danske model for elitesport, hvor det af loven om Team Danmark fremgår, at dansk elitesport skal udvikles på en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig måde.

Formålet med nærværende undersøgelse er herefter mere specifikt at afdække de sportslige danske toppræstationer i 2016 – generelt og for student-athletes. Undersøgelsen er ikke baseret på et ønske om at fremvise eller bevise en kausalitet mellem studier og medaljesucces. Mere præcist ønsker undersøgelsen at afdække, om de danske atleter, som aktuelt har valgt at gennemføre dobbelt karriere med uddannelse ved siden af sport på absolut topniveau, præsterer bedre, dårligere eller på niveau med atleter uden sideløbende uddannelse.

Sportslige toppræstationer betegnes i denne undersøgelse primært som *medaljesucces* samt top-8 præstationer ved OL eller VM i 2016. Sekundært betegnes også kvalifikation til OL i 2016 som en sportslig præstation.

Student-athletes er i denne undersøgelse operationaliseret som atleter, der på tidspunktet for deres sportslige præstation var indskrevet på en uddannelse og dermed kan betegnes som *aktive studerende (#1)* ved siden af sporten. Resultaterne er desuden opgjort for yderligere to grupperinger i delegationen – nemlig aktive studerende kombineret med atleter, der har afsluttet deres seneste uddannelse indenfor to år op til OL (#2) samt aktive studerende kombineret med alumner fra videregående uddannelser (#3). Resultaterne for alle grupperinger er listet i tabellerne, men #2 og #3 er i første omgang ikke behandlet yderligere. Det vil sige, at #1-gruppen af aktive studerende er referencerammen for student-athletes i undersøgelsen.

Undersøgelsen opgør foruden medaljer som sportslige toppræstationer også a) andelen af top-8 point i alle VM discipliner, hvor en 1. plads giver 8 point, og en 8. plads giver 1 point og b) andelen af top-8 point udelukkende i OL discipliner.

For at afgøre indflydelsen på medaljegevinst eller top-8 point fra hver enkelt atlet i en teampræstation er medaljer vundet af et team delt ligeligt mellem alle teamets atleter. Efter denne metode tilskrives eksempelvis hver af roerne i letvægtsfireren 1/4 medalje og 1/4 af top-8 pointene, og hver af håndboldspillerne tilskrives 1/14 medalje og 1/14 af top-8 pointene. Herved kan det også afgøres hvor stor en andel af medaljer og top-8 point vundet af teams, der kan tilskrives student-athletes hhv. ikke-studerende.

## **2. Medaljesucces hos danske student-athletes ved OL i Rio 2016**

I samarbejde med DIF / Danmarks Olympiske Komité har Aarhus Universitet (AU Elitesport) foretaget en afdækning af det sideløbende karriereforløb hos atleterne i den danske delegation ved OL i Rio 2016. Der har i undersøgelsen, som er besvaret af samtlige danske OL-deltagere, været særligt fokus på at klarlægge sammenfald mellem medalje-hyppighed og atleternes sideløbende karriere- eller uddannelsesforløb. Da fodboldholdet først blev udtaget efter bruttoundersøgelsen, er informationerne indsamlet efterfølgende med hjælp fra DBU, Spillerforeningen og danske fodboldklubber.

OL undersøgelsens resultater fremlægges i hovedtræk herunder.

OL 2016 - DK	Hele delegationen (mænd/kvinder)	#1 Aktive studerende (mænd/kvinder)	#2 Aktive studerende + 2 år (mænd/kvinder)	#3 Aktive studerende+ videregående alumner (mænd/kvinder)
<b>Antal deltagere</b>	120 (79 / 41)	46 (21 / 25)	58 (29 / 29)	63 (31 / 32)
<b>Andel af delegation</b>	100 % (66 % / 34 %)	38 % (18 % / 21 %)	48 % (24 % / 24 %)	53 % (26 % / 27 %)
<b>Antal medaljer</b>	15 (7 / 8)	8,7 (1,9 / 6,8)	9,7 (2,5 / 7,3)	10,2 (2,9 / 7,3)
<b>Andel af medaljer</b>	100 % (47 % / 53 %)	58 % (13 % / 45 %)	65 % (17 % / 48 %)	68 % (19 % / 48 %)
<b>Antal top-8 point</b>	138 (64 / 74)	76 (19 / 57)	86 (26 / 61)	88 (26 / 62)
<b>Andel af top-8 point</b>	100 % (46 % / 54 %)	55 % (14 % / 41 %)	63 % (19 % / 44 %)	64 % (19 % / 45 %)

Den danske delegation ved OL i 2016 bestod af 120 kvalificerede danske atleter. De 46 student-athletes udgjorde 38 % af den danske delegation, og de vandt 58 % af de danske medaljer.

Student-athletes havde i alt andel i 12 af de 15 danske medaljer ved OL i 2016. Atleter, som ikke var aktive studerende (#1 student-athletes), havde til sammenligning andel i 9 af de 15 danske medaljer. 8 danske medaljer blev vundet af kvinder, og 7 blev vundet af mænd. Student-athletes havde andel i alle kvindelige medaljer og i 4 af de mandlige medaljer.

Den danske OL delegation i 2016 bestod af 79 mænd og 41 kvinder. 39 forskellige atleter; henholdsvis 26 mandlige og 13 kvindelige vandt mindst en medalje. Blandt den danske delegations 46 student-athletes var 21 mænd og 25 kvinder. 18 forskellige student-athletes; henholdsvis 8 mandlige og 10 kvindelige vandt mindst en medalje.

Ved OL i 2016 vandt Danmark 1 medalje for hver 8 deltagere. Danmarks mænd vandt 1 medalje for hver 11,3 mandlige danske deltagere – og i nogenlunde samme forhold vandt Danmarks mandlige student-athletes 1 medalje for hver 11,1 mandlige danske student-athletes i delegationen. Danmarks kvinder vandt 1 medalje for hver 5,1 kvindelige deltagere, mens Danmarks kvindelige student-athletes vandt 1 medalje for hver 3,7 kvindelige danske student-athletes i delegationen ved OL 2016.

Ved OL i 2016 vandt Danmark 1,2 top-8 point for hver deltager. Danmark vandt 0,8 top-8 point for hver mandlig dansk deltager, og 0,9 top-8 point for hver mandlige dansk student-athlete i delegationen. Danmark vandt 1,80 top-8 point for hver kvindelig deltager, mens Danmark vandt 2,3 top-8 point for hver kvindelig dansk student-athlete i delegationen ved OL 2016.

Der var student-athletes blandt deltagerne i 12 ud af 16 sportsgrene i den danske OL delegation i 2016. De sportsgrene, som havde den hyppigste forekomst af student-athletes, var:

- Svømning: 9 student-athletes i svømning vandt 12 % af Danmarks OL medaljer i 2016 og 13 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016.
- Sejlsport: 7 student-athletes i sejlsport vandt 10 % af Danmarks OL medaljer i 2016 og 10 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016.
- Roning: 6 student-athletes i roning vandt 8 % af Danmarks OL medaljer i 2016 og 6 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016.
- Cykling: 6 student-athletes i cykling vandt 3 % af Danmarks OL medaljer i 2016 og 5 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016.
- Atletik: 5 student-athletes i atletik vandt 7 % af Danmarks OL medaljer i 2016 og 5 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016.

I den danske delegation under OL 2016 var student-athletes hyppigst indskrevet på følgende uddannelsesniveauer:

- Lang videregående: 21 student-athletes fra lange videregående uddannelser deltog ved OL i 2016. 22 % af Danmarks medaljer og 20 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016 blev vundet af studerende fra lange videregående uddannelser.
- Ungdomsuddannelse: 11 student-athletes fra ungdomsuddannelser deltog ved OL i 2016. 13 % af Danmarks medaljer og 16 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016 blev vundet af studerende fra ungdomsuddannelser.
- Mellemlang videregående: 7 student-athletes fra mellemlange videregående uddannelser deltog ved OL i 2016. 15 % af Danmarks medaljer og 12 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016 blev vundet af studerende fra mellemlange videregående uddannelser.

Uddannelsesinstitutioner med hyppigst forekomst af studerende i den danske delegation ved OL 2016 var:

- Aarhus Universitet: 7 student-athletes fra Aarhus Universitet deltog ved OL i 2016. 13 % af Danmarks medaljer og 11 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016 blev vundet af studerende fra Aarhus Universitet.
- Falkonergårdens Gymnasium: 5 student-athletes fra Falkonergårdens Gymnasium deltog ved OL i 2016. 8 % af Danmarks medaljer og 10 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016 blev vundet af elever fra Falkonergårdens Gymnasium.
- Københavns Universitet: 4 student-athletes fra Københavns Universitet deltog ved OL i 2016. 7 % af Danmarks medaljer og 4 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016 blev vundet af studerende fra Københavns Universitet.

## 2.1 Atleter med job og deres OL medaljesucces

I den danske OL delegation 2016 var der foruden de 46 student-athletes også 16 andre atleter, som (i stærkt varierende omfang fra 2 – 45 timer/uge) har et job ved siden af sporten.

OL 2016 – DK	Alle deltagere	Deltagere med job
<b>Antal deltagere</b>	120	16
<b>Andel af delegation</b>	100 %	13 %
<b>Antal medaljer</b>	15	0,8
<b>Andel af medaljer</b>	100 %	10 %
<b>Antal top-8 point</b>	138	11
<b>Andel af top-8 point</b>	100 %	8 %

De 13 % af atleter i den danske OL delegation 2016, der ikke var aktive studerende, men som var i et ansættelsesforhold ved siden af sporten, vandt 10 % af Danmarks OL medaljer i 2016 (4 atleter) og 8 % af Danmarks top-8 point ved OL i 2016 (7 atleter).

Da ansættelsesforholdene for de 16 danske OL deltagere med job ved siden af sporten varierer særdeles kraftigt i form af ugentlig arbejdstid og vilkår vil der på baggrund af informationsniveauet om ansættelsesforholdene i det nuværende datagrundlag ikke blive evalueret yderligere vedrørende den del af dual career, som handler om job ved siden af elitesport på OL niveau. Da det imidlertid ikke er uinteressant at kende nærmere til sammensætningen af job og elitesport – ikke mindst med henblik på såvel forlængelse af de

olympiske elitesportskarrieren og aktivering af atleternes potentiale i erhvervskarrieren – kan disse forhold med fordel underkastes yderligere fremtidige undersøgelser.

### 3. VM medaljesucces hos danske student-athletes i 2016

Informationer fra ovenstående analyse af medaljesucces'en hos danske student-athletes ved OL i Rio 2016 er herunder anvendt i en tilsvarende undersøgelse af medaljesucces'en hos danske student-athletes ved VM i 2016 (efter Team Danmarks liste på teamdanmark.dk). Team Danmark har i denne undersøgelse hjulpet med informationer fra deres egen database om de 61 danske VM medaljevindere og VM top-8 atleter i 2016, som hverken fremgik af AU Elitesports egne oplysninger eller af den bruttoundersøgelse med 253 atleter, som Aarhus Universitet (AU Elitesport) og DIF / Danmarks Olympiske Komité gennemførte op mod OL i 2016.

VM 2016 - DK	Alle deltagere (mænd / kvinder)	#1 Aktive studerende (mænd / kvinder)	#2 Aktive studerende + 2 år (mænd / kvinder)	#3 Aktive studerende+ videregående alumner (mænd / kvinder)
<b>Antal medaljer</b>	15 (6 / 9)	10,3 (2,5 / 7,8)	11,2 (3,4 / 7,8)	11,1 (3,3 / 7,8)
<b>Andel af medaljer</b>	100 % (40 % / 60 %)	68 % (17 % / 52 %)	74 % (23 % / 52 %)	74 % (22 % / 52 %)
<b>Antal top-8 point - alle discipliner</b>	175 (73 / 102)	109 (32 / 78)	120 (40 / 80)	118 (36 / 82)
<b>Andel af top-8 point - alle discipliner</b>	100 % (42 % / 58 %)	62 % (18 % / 45 %)	69 % (23 % / 46 %)	67 % (21 % / 47 %)
<b>Antal top-8 point - OL discipliner</b>	62 (26 / 36)	47 (13 / 35)	49 (14 / 35)	48 (13 / 35)
<b>Andel af top-8 point - OL discipliner</b>	100 % (42 % / 58 %)	76 % (21 % / 56 %)	78 % (23 % / 56 %)	77 % (21 % / 56 %)

i 2016 vandt 24 forskellige danske student-athletes i alt 10,3 af Danmarks 15 VM medaljer (68 %), mens 56 forskellige danske student-athletes vandt 109 af Danmarks 175 top-8 point (62 %), og 28 forskellige danske student-athletes vandt 47 af Danmarks 62 top-8 point i OL discipliner (76 %).

Student-athletes med andel i de danske VM medaljer og VM top-8 point i 2016 var hyppigst indskrevet på følgende uddannelsesniveauer:

- Lang videregående: Studerende på lange videregående uddannelser vandt i 2016 48 % af Danmarks VM medaljer (14 forskellige medaljevindere), 42 % af Danmarks 175 top-8 point (25 forskellige atleter) og 43 % af Danmarks 62 top-8 point i OL discipliner (14 forskellige atleter).
- Ungdomsuddannelse: Studerende på ungdomsuddannelser vandt i 2016 14 % af Danmarks VM medaljer (6 forskellige medaljevindere), 15 % af Danmarks 175 top-8 point (19 forskellige atleter) og 17 % af Danmarks 62 top-8 point i OL discipliner (10 forskellige atleter).

Uddannelsesinstitutioner med hyppigst forekomst af studerende med andel i Danmarks VM medaljer og VM top-8 point i 2016 var:

- Aarhus Universitet: Ved VM i 2016 vandt student-athletes fra Aarhus Universitet 31 % af Danmarks 15 medaljer (8 forskellige medaljevindere), 23 % af Danmarks 175 top-8 point (11 forskellige atleter) og 24 % af Danmarks 62 top-8 point i OL discipliner (5 forskellige atleter).
- Københavns Universitet: Ved VM i 2016 vandt student-athletes fra Københavns Universitet 7 % af Danmarks 15 medaljer (2 forskellige medaljevindere), 5 % af

Danmarks 175 top-8 point (2 forskellige atleter) og 13 % af Danmarks 62 top-8 point i OL discipliner (1 atlet).

- Falkonergårdens Gymnasium: Ved VM i 2016 vandt student-athletes fra Falkonergårdens Gymnasium 7 % af Danmarks 15 medaljer (1 medaljevinder), 5 % af Danmarks 175 top-8 point (4 forskellige atleter) og 13 % af Danmarks 62 top-8 point i OL discipliner (1 atlet).

Student-athletes havde andel i 13 af de 15 danske medaljer ved VM i 2016. 5 danske medaljer blev vundet af mænd, 8 blev vundet af kvinder og 2 blev vundet af mix-hold. Atleter, der ikke var student-athletes (#1 aktive studerende), havde til sammenligning andel i 8 af Danmarks 15 medaljer ved VM i 2016.

Student-athletes havde desuden andel i 29 af Danmarks 39 top-8 placeringer ved VM i 2016. 14 top-8 resultater blev opnået af mænd, 20 blev opnået af kvinder og 5 blev opnået af mix-hold. Atleter, der ved VM i 2016 ikke var student-athletes (#1 aktive studerende), havde til sammenligning andel i 22 af Danmarks 39 top-8 placeringer.

Student-athletes havde andel i 12 af Danmarks 13 top-8 placeringer i OL discipliner ved VM i 2016. 5 danske top-8 resultater i OL discipliner blev opnået af mænd, 6 blev opnået af kvinder og 2 blev opnået af mix-hold. Atleter, der ikke var student-athletes (#1 aktive studerende), havde til sammenligning andel i 7 af Danmarks 13 top-8 placeringer i OL discipliner ved VM i 2016.

40 forskellige danske atleter – 26 mænd og 14 kvinder – vandt mindst 1 VM medalje i 2016. 25 forskellige VM medaljevindere i 2016 var student-athletes (63 %) – 12 mandlige og 13 kvindelige.

109 forskellige danske atleter – 68 mænd og 41 kvinder – opnåede mindst én top-8 placering ved VM i 2016. 56 forskellige student-athletes – 27 mænd og 29 kvinder – opnåede mindst én top-8 placering ved VM i 2016.

54 forskellige danske atleter – 39 mænd og 15 kvinder – opnåede mindst én top-8 placering i OL discipliner ved VM i 2016. 28 forskellige student-athletes – 17 mænd og 11 kvinder – opnåede mindst én top-8 placering i OL discipliner ved VM i 2016.

9 danske medaljer ved VM i 2016 blev vundet af kvinder, og 6 blev vundet af mænd.

14 kvindelige atleter vandt 60 % af Danmarks VM medaljer i 2016. 13 kvindelige student-athletes vandt 52 % af alle Danmarks VM medaljer i 2016, 45 % af Danmarks top-8 point og 56 % af Danmarks top-8 point i OL discipliner ved VM i 2016.

#### **4. Samlet medaljesucces hos danske student-athletes ved OL og VM i 2016**

I det følgende kombineres resultaterne fra de ovenstående analyser af medaljesucces og top-8 præstationer hos danske student-athletes ved henholdsvis OL og VM i 2016. Derved opnås et fuldt overblik over sportslige toppræstationer ved de allervigtigste sportslige mesterskaber i 2016 og den sideløbende karriereadfærd hos de toppræsterende danske atleter.



OL og VM 2016 - DK	Alle deltagere (mænd / kvinder)	#1 Aktive studerende (mænd / kvinder)	#2 Aktive studerende + 2 år (mænd / kvinder)	#3 Aktive studerende+ videregående alumner (mænd / kvinder)
<b>Antal medaljer</b>	30 (13 / 17)	18,9 (4,4 / 14,6)	20,9 (5,9 / 15,1)	21,2 (6,2 / 15,1)
<b>Andel af medaljer</b>	100 % (41 % / 59 %)	63 % (15 % / 49 %)	70 % (20 % / 50 %)	71 % (21 % / 50 %)
<b>Antal top-8 point - alle discipliner</b>	313 (137 / 176)	185 (51 / 135)	206 (66 / 140)	206 (62 / 144)
<b>Andel af top-8 point - alle discipliner</b>	100 % (44 % / 56 %)	59 % (16 % / 43 %)	66 % (21 % / 45 %)	66 % (20 % / 46 %)
<b>Antal top-8 point - OL discipliner</b>	200 (90 / 110)	123 (32 / 92)	135 (40 / 95)	136 (39 / 97)
<b>Andel af top-8 point - OL discipliner</b>	100 % (45 % / 55 %)	62 % (16 % / 46 %)	68 % (20 % / 48 %)	68 % (19 % / 49 %)

I 2016 vandt 41 forskellige danske student-athletes 18,9 af Danmarks 30 OL og VM medaljer (63 %), mens 74 forskellige danske student-athletes vandt 185 af Danmarks 313 top-8 point ved OL og VM (59 %), og 48 forskellige danske student-athletes vandt 123 af Danmarks 200 top-8 point i OL discipliner ved OL og VM (62 %).

Kvindelige danske atleter vandt 59 % af Danmarks OL og VM medaljer samt 55 % af Danmarks top-8 point i OL discipliner i 2016. 19 forskellige kvindelige danske student-athletes vandt 49 % af alle Danmarks 30 OL og VM medaljer i 2016. 29 forskellige kvindelige danske student-athletes vandt 46 % af alle Danmarks 200 top-8 point i OL discipliner ved OL og VM i 2016.

Student-athletes havde i alt andel i 25 af de 30 danske medaljer ved OL og VM i 2016 (83 %). Atleter, der ikke var student-athletes (#1 aktive studerende) i 2016, havde til sammenligning andel i 18 af de 30 danske medaljer ved OL og VM i 2016 (60 %).

Student-athletes med andel i de danske OL og VM medaljer i 2016 var hyppigst indskrevet på følgende uddannelsesniveauer:

- Lang videregående: Student-athletes fra lange videregående uddannelser vandt i alt 35 % af Danmarks VM og OL medaljer i 2016 (18 forskellige medaljevindere), 32 % af Danmarks top-8 point (32 forskellige atleter) og 27 % af Danmarks top-8 point i OL discipliner (21 forskellige atleter).
- Ungdomsuddannelse: Student-athletes fra ungdomsuddannelser vandt ved VM og OL i 2016 i alt 14 % af Danmarks medaljer (6 forskellige medaljevindere), 15 % af Danmarks top-8 point (21 forskellige atleter) og 16 % af Danmarks top-8 point i OL discipliner (10 forskellige atleter).

Uddannelsesinstitutioner med hyppigst forekomst af studerende med andel i de danske OL og VM medaljer i 2016 var:

- Aarhus Universitet: 22 % af Danmarks 30 medaljer (10 forskellige medaljevindere), 18 % af Danmarks 313 top-8 point (12 forskellige atleter) og 15 % af Danmarks 200 top-8 point i OL discipliner (6 forskellige atleter) ved OL og VM i 2016 blev vundet af student-athletes fra Aarhus Universitet.
- Falkonergaardens Gymnasium: 8 % af Danmarks 30 medaljer (2 forskellige medaljevindere), 7 % af Danmarks 313 top-8 point (5 forskellige atleter) og 11 % af Danmarks 200 top-8 point i OL discipliner (2 forskellige atleter) ved OL og VM i 2016 blev vundet af student-athletes fra Falkonergårdens Gymnasium.
- Københavns Universitet: 7 % af Danmarks 30 medaljer (4 forskellige medaljevindere), 5 % af Danmarks 313 top-8 point (4 forskellige atleter) og 7 % af Danmarks 200 top-8

point i OL discipliner (3 forskellige atleter) ved OL og VM i 2016 blev vundet af student-athletes fra Københavns Universitet.

Der var student-athletes blandt medaljevinderne i 12 af de 13 forskellige sportsgrene, som Danmark vandt medalje i ved OL eller VM i 2016. De sportsgrene, som vandt flest medaljer (og top-8 point) i 2016 var:

- Cykling: 6 medaljer (8 forskellige medaljevindere – heraf 4 student-athletes), 49 top-8 point og 49 top-8 point i OL discipliner (fra 8 forskellige atleter – heraf 4 student-athletes).
- Sejlsport: 5 medaljer (7 forskellige medaljevindere – heraf 5 student-athletes), 44 top-8 point og 44 top-8 point i OL discipliner (fra 11 forskellige atleter – heraf 9 student-athletes).
- Svømning: 4 medaljer (6 forskellige medaljevindere – heraf 5 student-athletes), 67 top-8 point (fra 15 forskellige atleter – heraf 12 student-athletes) og 26 top-8 point i OL discipliner (fra 6 forskellige atleter – heraf 5 student-athletes).
- Badminton: 4 medaljer (19 forskellige medaljevindere – heraf 6 student-athletes) 25 top-8 point (fra 19 forskellige atleter – heraf 6 student-athletes) og 13 top-8 point i OL discipliner (fra 3 forskellige atleter – heraf 1 student-athlete).
- Orienteringsløb: 3 medaljer (6 medaljevindere – heraf 6 student-athletes) og 27 top-8 point.
- Roning: 3 medaljer (8 forskellige medaljevindere – heraf 4 student-athletes), 20 top-8 point (fra 8 forskellige atleter – heraf 4 student-athletes) og 13 top-8 point i OL discipliner (fra 6 forskellige atleter – heraf 3 student-athletes).

39 af de 73 forskellige danske atleter, som vandt mindst én OL eller VM medalje i 2016, var student-athletes (53 %).

## 5. Konklusion

I forhold til medaljesucces hos danske student-athletes viser undersøgelserne, at studerende har haft indflydelse på 25 ud af de 30 danske OL og VM medaljer i 2016. Undersøgelsen har fordelt team-medaljer ligeligt mellem teamets deltagere, og derved fremgår det, at danske student-athletes vandt 63 % af Danmarks OL og VM medaljer i 2016. Tæt ved to ud af tre danske OL og VM medaljer i 2016 kan således isoleret set tilskrives indsatsen fra student-athletes. Dermed bekræfter undersøgelsen også de internationale opgørelser på samme område.

I indledningen fremgår det, at undersøgelsen ikke ønsker at antyde en kausal sammenhæng mellem uddannelse og sportslige præstationer – altså at flere student-athletes i dansk elitesport vil have direkte og positiv indflydelse på de sportslige topresultater. Undersøgelsens resultater kaster i stedet lys på, at de atleter på topniveau, som selv har valgt at uddanne sig sideløbende med sporten, i 2016 har præsteret relativt bedre sportsligt ved OL og VM, end de atleter, som ikke var student-athletes.

Undersøgelsens resultater indikerer i denne forstand tydeligt, at de danske atleter, der skal præstere under en dual career med uddannelse ved siden af sporten, vinder relativt flere medaljer ved OL og VM end den del af delegationen, som ikke er under sideløbende uddannelse. Dermed antyder undersøgelsen også, at den ”den danske model”, hvor ambitionen om flere danske medaljer skal ske i kombination med en supplerende ambition om

udvikling af hele sportsmennesker, i 2016 ikke har ført til dårligere sportslige præstationer. Undersøgelsen kan således ikke støtte en sportslig oplevelse af uddannelse ved siden af elitesport som et forstyrrende element i udviklingen af sportslige toppræstationer for de danske atleter, som har kvalificeret sig til OL eller vundet medalje ved OL eller VM i 2016.

Det er desuden værd at bemærke, at det især er de kvindelige student-athletes, der vinder medaljer og top-8 point for Danmark i 2016. Kvindelige student-athletes vandt 49 % af alle danske VM og OL medaljer i 2016 og desuden 46 % af alle danske top-8 point i OL discipliner ved VM og OL i 2016. Ved OL i 2016 skulle der mere end 11 mandlige danske deltagere til en dansk medalje, men mindre end 4 kvindelige student-athletes til en dansk medalje. Mandlige student-athletes præsterer ved OL i 2016 på niveau eller lidt bedre end ikke studerende mandlige atleter. Dermed kan det samlet set understreges, at kvindelige danske student-athletes aktuelt præsterer særdeles godt.

## 6. Next step

Ambitionen bag udgivelsen af denne undersøgelsesrapport handler om at åbne diskussionen om nuancerne i udfordringerne og potentialerne ved dual careers hos danske elitesportsudøvere – med udgangspunkt i virkeligheden.

Om undersøgelsens resultater peger på en generel tendens til relativt større medaljesucces hos de elitesportsudøvere, der vælger at uddanne sig ved siden af sporten, eller om 2016 er et usædvanligt år, kræver selvsagt flere undersøgelser – og løbende opfølgning. Udover at resultaterne på nuværende tidspunkt kun er gyldige for sportslige toppræstationer i 2016, så er 29 medaljer heller ikke noget stort datagrundlag, hvilket medfører en øget risiko for tilfældigheder. Det kunne tale for en udvidet undersøgelse med en længere tidsperiode samt et større medaljegrundlag – fx som en komparativ undersøgelse med flere "most similar" lande med involvering af resten af Skandinavien.

Der rejser sig desuden en række afledte spørgsmål i kølvandet på undersøgelsen. Eksempelvis kønsforskellen, men også forskelle i uddannelsestyper, -retninger og institutioner samt forskelle mellem sportsgrene (alder, krav og kultur) og samlet dagligt miljø (byer, transport og boligforhold) kan studeres yderligere med henblik på at finde bedre svar på, hvilke nuancer der begrænser eller muliggør udviklingen af flere dobbelte karriereforløb hos danske elitesportsudøvere.

Med andre ord antyder undersøgelsen (og internationale undersøgelser) en klar sammenhæng mellem dual career og relativt bedre sportslige (samt akademiske) præstationer, men hvis sammenhængen ikke er kausal – hvad er det så for en sammenhæng? Det er et hovedspørgsmål for de næste undersøgelser af præstationer hos student-athletes. Svaret kan muligvis både hjælpe Danmark til flere medaljer og sikre, at færre elitesportsudøvere afslutter den sportslige karriere uden at have indledt en erhvervskarriere eller i det mindste de konkrete forberedelser hertil.

Undersøgelsen er gennemført af Jens Bundgaard, Aarhus Universitet.